

درآمدی بر مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی

www.ketab.ir

مؤلف

مهدی قنبری

- سرشناسه : قنبری، مهدی، ۱۳۶۸ -
- عنوان و نام پدیدآور : درآمدی بر مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی/ مولف مهدی قنبری.
- مشخصات نشر : تهران: شهر علم، ۱۳۹۹.
- مشخصات ظاهری : ۱۵۹ ص؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
- شابک : ۳۰۰۰۰ ریال ۲-۶۶۲۵۱۴-۶۷۸-۹۷۸ :
- فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه : ص. ۱۵۸ - ۱۵۹ ؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- موضوع : حقوق بین الملل اسلامی
- موضوع : International law (Islamic law)
- موضوع : اسلام و روابط بین المللی (فقه)
- موضوع : Islam and international relations (Islamic law)
- موضوع : اسلام و سیاست - جنبه های قرآنی
- موضوع : Islam and politics - Quranic teaching
- رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۱
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۳۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۳۱۵۸۵

عنوان کتاب: درآمدی بر مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی

نویسنده: مهدی قنبری

ویراستار و صفحه آرایی: نورالدین سعیدیان

طرح جلد: آقای کردی

ناشر: تهران - شهر کتاب

چاپ: اول ۱۳۹۹

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شمارگان: ۵۰۰

فهرست مطالب

٩.....	مقدمه
١٣.....	فصل اول - مبانی فقهی و حقوقی بخش "حقوق بین الملل"
١٣.....	قاعده لزوم قرار داد
١٨.....	قاعده برابری دولت ها و جوامع
٢٠.....	قاعده عدم مداخله در امور دیگر دولت ها
٢٣.....	جهاد و دفاع مشروع
٢٨.....	بحثی پیرامون جهاد
٢٩.....	مهم ترین مسائل بشردوستانه در جهاد اسلامی
٣٢.....	قاعده حاکمیت و استقلال دولت ها
٣٥.....	قاعده منع اهانت به مقدسات ادیان الهی
٣٨.....	قاعده حاکمیت
٤٠.....	قاعده استیمان
٤٢.....	قاعده مصونیت سفیران و فرشتگان نزد دولت اسلامی
٤٥.....	قاعده مسئولیت بین المللی
٥٩.....	اصول مربوط به حقوق محیط زیست

۶۱.....	حقوق اهل کتاب
۶۴.....	اصول و حقوق مربوط به مهاجرت و پناهندگی
۶۸.....	جاسوسی
۷۴.....	فصل دوم - مبانی فقهی و حقوقی بخش "روابط بین الملل"
۷۴.....	قاعده اصالت صلح و همزیستی مسالمت آمیز
۸۶.....	قاعده برائت و قاطعیت در قبال کفار
۱۰۲.....	قاعده اعتزال یا بی طرفی
۱۰۵.....	قاعده موادعه و مهاده
۱۱۲.....	قاعده نفی عسر و حرج
۱۱۴.....	قاعده تقیه
۱۲۱.....	قاعده دعوت
۱۲۷.....	اصل عدالت
۱۲۹.....	اصل جهاد
۱۳۴.....	اصل حفظ عزت و ذلت ناپذیری مسلمین
۱۳۵.....	غدر، ارباب و محاربه و مصادیق ترور در روابط بین الملل
۱۳۷.....	محدودیت های روابط مسلمانان با کافران و ملحدان غیر معاند

مقدمه

عرصه بین الملل عرصه‌ی کنش‌ها و واکنش‌هاست که دولت‌ها به عنوان اصلی‌ترین بازیگران این میدان مطرح‌اند. با وجود این که نظریه‌های جدید روابط بین الملل و حقوق بین الملل بر نقش بازیگران غیردولتی مثل سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی، شرکت‌های چندملیتی و ... تأکید دارند اما همچنان این دولت‌ها هستند که به عنوان مهم‌ترین و اثرگذارترین واحدهای بین‌المللی مطرح‌اند. نکته مهم این جاست که اگر این نقش را برای دولت‌ها در نظر بگیریم، آن‌گاه دولت‌ها طبق چه معیارها و اصولی به تنظیم روابط خود با سایر دولت‌ها می‌پردازند؟ اینجاست که ما شاهد پاسخ‌های متفاوت به این پرسش از سوی محققان هستیم. جریان «واقع‌گرائی» دولت را محق می‌داند که هر سیاستی را که منجر به تأمین امنیت بیشتر برای او می‌شود در پیش بگیرد و در حقیقت دولت را در یک میدان تنازع بقاء فرض می‌کند. لیبرال‌ها دولت‌ها را موظف به رعایت ارزش‌های لیبرالی مثل صلح، دموکراسی، آزادی و حقوق بشر و ... در عرصه روابط بین‌الملل می‌دانند و سایر مکاتب نیز پاسخ‌های خود را مطرح می‌کنند. اما بدون این که مقدمه را طولانی کنیم سؤال اصلی را مطرح می‌کنیم: اصول و معیارهای سیاست خارجی یک دولت اسلامی چگونه است؟ اگر بخواهیم در یک فضای گسترده‌تر این مسئله را مطرح کنیم باید به این پرسش پاسخ دهیم که اصولاً مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی از منظر اسلام چگونه است؟ یک دولت اسلامی قطعاً در محیط بین‌الملل مواجه با انواع دولت‌های اسلامی و غیراسلامی است و باید با آنها تعامل کند و رابطه برقرار کند.

اما مبانی فقهی و حقوقی این روابط از منظر اسلام چگونه است؟ قرآن مهم‌ترین و اصلی‌ترین منبع قانون‌گذاری در اسلام در عرصه‌های مختلف زندگی است و دولت اسلامی باید خود را موظف بداند

که حدود شرعی و مبانی دینی را در عرصه بین المللی نیز مراعات کند چرا که شاید این مهم ترین وجه تمایز رفتار بین المللی یک دولت اسلامی و یک دولت سکولار خواهد بود. منظور ما از دولت اسلامی در این تحقیق دولتی است که: اولاً اکثریت جمعیت آن را مسلمانان تشکیل داده است و ثانیاً طبق قانون اساسی داخلی، اصول و قواعد اسلامی را منبع رفتار و قانون خود می داند،

این کتاب قسمت های مربوط به مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی از منظر "قرآن کریم" را شامل می شود. قسمت هایی مثل: اصول سیاسی و حقوقی، الزامات روابط بین الملل و صلح و جنگ و جهاد و روابط دیپلماتیک و نظامی و جنگ نرم و معاهدات و ...

در این کتاب بحث را در دو قسمت کلی مطرح می کنیم: فصل اول مربوط است به مبانی فقهی و حقوقی مربوط به بخش حقوق بین الملل و فصل دوم نیز به مبانی فقهی و حقوقی مربوط به مباحث روابط بین الملل دولت اسلامی اختصاص خواهد داشت و در انتها نیز جمع بندی در خصوص نظریه های کلان فقهی حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی و همچنین مقایسه مبانی روابط بین الملل اسلامی با رویکردهای کلان علم روابط بین الملل خواهیم آورد.

ویژگی ممتاز این اثر این است که تلاش کرده تا مبانی فقهی و حقوقی سیاست خارجی دولت اسلامی را صرفاً با اتکا به آیات قرآنی مورد بررسی قرار دهد و نقش سیره اهل بیت(ع) را به فرصت دیگری وانهاده است.

مهدی قنبری

خرداد ماه یکهزار و سیصد و نود و نه هجری شمسی